

Prof. Dr. NURAY EKŞİ

İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Milletlerarası Özel Hukuk Anabilim Dalı Başkanı

MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUKA İLİŞKİN TEMEL MEVZUAT

- ◊ Kanunlar İhtilâfi
- ◊ Ülkelerarası Evlat Edinme
- ◊ Uluslararası Çocuk Kaçırma
- ◊ Yabancı Ülkelerde Düzenlenen Resmi Belgeler
- ◊ Milletlerarası Tebligat
- ◊ Milletlerarası İstinabe
- ◊ Yabancılık Unsuru Taşıyan Davalarda Teminat
- ◊ Yabancı Mahkeme ve Hakem Kararlarının Tanınması Tenfizi
- ◊ Milletlerarası Ticari Tahkim
- ◊ Vatandaşlık Hukuku
- ◊ Yabancılar Hukuku

- ◊ Antlaşma metinleri
- ◊ Antlaşmalara taraf devletlerin listesi
- ◊ Kanunlar
- ◊ Yönetmelikler
- ◊ Tebliğler
- ◊ Bakanlar Kurulu Kararları
- ◊ Adalet Bakanlığı Genelgeleri
- ◊ Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Genelgeleri
- ◊ EGM Hudut İltica Yabancılar Şubesi Genelgeleri

İÇİNDEKİLER

BEŞİNCİ BASIYA ÖNSÖZ	v
DÖRDÜNCÜ BASIYA ÖNSÖZ.....	vi
ÜÇÜNCÜ BASIYA ÖNSÖZ.....	vi
İKİNCİ BASIYA ÖNSÖZ	vii
BİRİNCİ BASIYA ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix

Birinci Bölüm **MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUK VE USUL** **HUKUKU HAKKINDA KANUN**

- I. Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun 3
- II. Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanunun Gerekçesi 19

İkinci Bölüm **VASİYETNAMENİN ŞEKLİNE** **UYGULANACAK HUKUK**

- I. Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Uyuşmazlıkları
Konusunda Sözleşme.....55
- II. Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Uyuşmazlıkları
Konusunda Sözleşmeye Taraf Devletler.....60

Üçüncü Bölüm **YABANCI HUKUK HAKKINDA BİLGİ** **EDİNİLMESİ**

- I. Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine Dair Avrupa Sözleşmesi.....65
- II. Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine İlişkin Avrupa
Sözleşmesine Taraf Devletler.....70
- III. Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine Dair Avrupa
Sözleşmesine Ek Protokol.....72
- IV. Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine İlişkin Avrupa
Sözleşmesine Ek Protokole Taraf Devletler.....77

- V. Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine Dair Avrupa Sözleşmesinin Uygulanması Hakkında Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün Genelgesi (Genelge No: 67/1) 79

Dördüncü Bölüm

ÜLKELELERARASI EVLAT EDİNME

- I. Çocukların Korunması ve Ülkelerarası Evlat Edinme Konusunda İşbirliğine Dair Sözleşme..... 87
- II. Çocukların Korunması ve Ülkelerarası Evlat Edinme Konusunda İşbirliğine Dair Sözleşmeye Taraf Devletler 99

Beşinci Bölüm

ULUSLARARASI ÇOCUK KAÇIRMA

- I. Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine Dair Sözleşme 105
- II. Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine Dair Sözleşmeye Taraf Devletler.....116
- III. Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanun.....119
- IV. Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine Dair Lahey Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin Adalet Bakanlığı Genelgesi (Genelge No: 65/1) 126

Altıncı Bölüm

YABANCI ÜLKELEERDE DÜZENLENEN RESMİ BELGELER

- I. Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi ...139
- II. Yabancı Resmi Belgelerin Tasdik Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesine Taraf Olan Devletler 144
- III. Diplomasi ve Konsolosluk Memurlarınca Düzenlenen Belgelerde Onay İşleminin Kaldırılmasına Dair Avrupa Sözleşmesi.....147
- IV. Diplomasi ve Konsolosluk Memurlarınca Düzenlenen Belgelerde Onay İşleminin Kaldırılmasına Dair Avrupa Sözleşmesine Taraf Devletler 150
- V. Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi Hakkında Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Genelgesi (Genelge No: 68/1) 151

Yedinci Bölüm

MİLLETLERARASI TEBLİGAT

I.	Tebliğat Kanunu (Milletlerarası Tebligata İlişkin Hükümler).....	157
II.	Tebliğat Tüzüğü (Milletlerarası Tebligata İlişkin Hükümler).....	159
III.	Hukukî veya Ticarî Konularda Adli ve Gayri Adli Belgelerin Yabancı Memleketlerde Tebliğine Dair Sözleşme.....	163
IV.	Hukukî ve Ticarî Konularda Adli ve Gayriadli Belgelerin Yabancı Ülkelere Tebliğine Dair Sözleşmeye Taraf Devletler.....	175
V.	Yurt Dışı Tebliğat ve İstinabe Taleplerinde Uyulması Gereken Usul ve Esaslara İlişkin Adalet Bakanlığı Tebliği.....	177

Sekizinci Bölüm

MİLLETLERARASI İSTİNABE

I.	Hukukî veya Ticarî Konularda Yabancı Memleketlerde Delil Sağlanması Hakkında Sözleşme.....	183
II.	Hukukî ve Ticarî Konularda Yabancı Ülkelerde Delil Sağlanması Hakkında Sözleşmeye Taraf Devletler.....	194

Dokuzuncu Bölüm

MİLLETLERARASI TEBLİGAT

MİLLETLERARASI İSTİNABE

YABANCILIK UNSURU TAŞIYAN

DAVALARDA TEMİNAT YABANCI

MAHKEME VE HAKEM KARARLARININ

TANINMASI TENFİZİNE İLİŞKİN ORTAK

HÜKÜMLER İÇEREN ANTLAŞMALAR

I.	Adli Yardım Taleplerinin İletilmesine İlişkin Avrupa Sözleşmesi.....	199
II.	Adli Yardım Taleplerinin İletilmesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine Taraf Devletler.....	203
III.	Adli Yardım Taleplerinin İletilmesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine Ek Protokol.....	204
IV.	Adli Yardım Taleplerinin İletilmesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine Ek Protokole Taraf Devletler.....	209
V.	Adli Yardım Taleplerinin İletilmesine İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Uygulanması Hakkında Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Bakanlığı (Genelge No: 66/1).....	210
VI.	Hukuk Usulüne Dair Sözleşme.....	216
VII.	Hukuk Usulüne Dair Sözleşmeye Taraf Devletler.....	225

VIII. Hukuki Ticarî ve Cezaî Konularda İki Taraflı Adli Yardımlaşma Antlaşmalarının Listesi	227
IX. Hukuki Konularda Uluslararası Adli Yardımlaşma Taleplerine Uygulanacak Esaslar Hakkında Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Genelgesi (Genelge No: 63/1)	234

Onuncu Bölüm

NAFAKA ALACAKLARININ YABANCI ÜLKELERDE TAHSİLİ

I. Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili ile İlgili Sözleşme	259
II. Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili ile İlgili Sözleşmeye Taraf Devletler.....	266
III. Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili ile İlgili Sözleşmeye İlişkin Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Genelgesi (Genelge No: 64/1)	268

Onbirinci Bölüm

MİLLETLERARASI TİCARİ TAHKİM

I. Milletlerarası Tahkim Kanunu	285
II. Milletlerarası Ticari Hakemlik Konusundaki 21 Nisan 1961 Tarihinde Cenevre'de Yapılan Avrupa Sözleşmesi	301
III. Milletlerarası Ticari Hakemlik Konusundaki 21 Nisan 1961 Tarihinde Cenevre'de Yapılan Avrupa Sözleşmesine Taraf Devletlerin Listesi.....	309
IV. Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve İcrası Hakkında 10 Haziran 1958 Tarihinde New-York'ta Yapılan Konvansiyon.....	310
V. New York Konvansiyonuna Taraf Devletler	315

Onikinci Bölüm

VATANDAŞLIK HUKUKU

§ TÜRK VATANDAŞLIĞININ KAZANILMASI, KAYBI VE İSPATI

I. Türk Vatandaşlığı Kanunu.....	321
II. Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik	332
III. Türk Vatandaşı ile Evlenme Nedeniyle Türk Vatandaşlığını Kazanılmasına ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Vatandaşlarının Türk Vatandaşlığını Kazanmalarına İlişkin Yönetmelik.....	366

§ ÇİFTE VATANDAŞLIĞA SAHİP KİŞİLERİN ASKERLİK YÜKÜMLÜLÜĞÜ

I.	Birden Fazla Tabiiyetli Türk Vatandaşlarının Yabancı Ülkede Yaptıkları Askerliğin Türkiye’de Geçerli Sayılması Hususunda Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun.....	369
II.	Bakanlar Kurulu Kararı: Birden Fazla Tabiiyetli Türk Vatandaşlarının Askerlik Yükümlülüklerini Yerine Getirmiş Sayılmalarına Dair Esaslar.....	370
III.	Birden Fazla Tabiiyetli Türk Vatandaşlarının Geçerli Olarak Askerlik Yapabilecekleri Ülkelerin Listesi.....	374
IV.	Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Çifte Vatandaşlık Durumunda Vatan Hizmeti Yükümlülüğüne İlişkin Anlaşma.....	376

Onüçüncü Bölüm YABANCILAR HUKUKU

§ YABANCILARIN TÜRKİYE’YE GİRİŞ, İKAMET VE SEYAHATI

I.	Pasaport Kanunu	383
II.	Yabancıların Türkiye’de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun	398
III.	Yabancıların Ölüm Olaylarının Bildirilmesine İlişkin Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dışişlikler Genel Müdürlüğü Genelgesi (Genelge No: 71).....	405
IV.	Emniyet Genel Müdürlüğü Yabancılar Hudut İltica Şubesi Tarafından Hazırlanan Vize Rejimi Listesi	411
V.	Türkiye’de Oturan Yabancıların Nüfus Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmelik	424

§ GÖÇMENLER, MÜLTECİLER VE SİĞİNMACILAR

I.	İskân Kanunu.....	432
II.	Bayındırlık ve İskan Bakanlığından:İskân Kanunu Uygulama Yönetmeliği	451
III.	Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair 1951 Cenevre Konvansiyonu	466
IV.	Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Konvansiyona Taraf Olan Devletlerin Listesi.....	481
V.	Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair 1967 Protokolü	486
VI.	Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Protokole Taraf Olan Devletlerin Listesi.....	490
VII.	Türkiye’ye İltica Eden veya Başka Bir Ülkeye İltica Etmek Üzere Türkiye’den İkamet İzni Talep Eden Münferit Yabancılar ile Topluca Sığınma Amacıyla Sınırlarımıza Gelen Yabancılar ve Olabilecek Nüfus Hareketlerine Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	494
VIII.	Mülteci Misafirhaneleri Yönetmeliği	504

IX. Ahıska Türklerinin Türkiye'ye Kabulü ve İskânına Dair Kanun	516
---	-----

§ YABANCILARIN TÜRKİYE'DE TAŞINMAZ MAL İKTİSABI

I. Tapu Kanunu (İlgili Maddeler)	518
II. Hudutları Dahilinde Tebaamızın Emlakine Vaziyet Eden Devletlerin Türkiye'deki Tebaaları Emlakine Karşı Mukabelei Bilmisil Tedabiri İttihazı Hakkında 1062 Sayılı Kanun	521
III. Bayındırlık ve İskan Bakanlığında: Yabancı Sermayeli Şirketlerin Taşınmaz Edinimine İlişkin Yönetmelik	522
IV. Yabancıların Türkiye'de Taşınmaz Mal İktisabına İlişkin Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Genelgesi.....	529
1. Yabancıların Türkiye'de Taşınmaz İktisabına İlişkin Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Yabancı İşler Dairesi Başkanlığının Genelgesi (Genelge: 1662-2008/12).....	529
2. Karşılıklı Prensibine İlişkin Olarak Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Yabancı İşler Dairesi Başkanlığı Tarafından Hazırlanan Listeler	539
a. Taşınmaz Mal Edinimi Konusunda Türkiye ile Arasında Karşılıklı Bulunan Ülkelerin Listesi.....	539
b. Taşınmaz Mal Edinimi Konusunda Türkiye ile Arasında Karşılıklı Bulunmayan Ülkelerin Listesi	541
c. Ülkemizde Sadece Bina Mülkiyeti Edinebilen Ülkelerin Listesi.....	542
d. İçişleri ve Dışişleri Bakanlıklarının İzniyle Ülkemizde Taşınmaz Mal Edinebilen Ülkelerin Listesi	543
3. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Yabancı İşler Dairesi Başkanlığının Yabancı Sermayeli Şirketlerin Taşınmaz ve Sınırlı Aynı Hak Edinimine İlişkin Genelgesi (Genelge No: 1668-2008/18 ve Genelge No: Genelge: 1671-2008/21)	544
4. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Yabancı İşler Dairesi Başkanlığının İskan Kanunu ve Yönetmeliğine Göre Göçmenlerin Türkiye'de Taşınmaz Mal Edinimine İlişkin Genelgesi (Genelge No: 1653-2008/3)	548
V. Yabancı Uyruklu Gerçek ve Tüzel Kişiler ile Dışarıda Yerleşik Türk Vatandaşlarının Taşınmaz Mal Edinmesi Halinde Doldurmaları Gerekli Bilgi Formu	551
VI. Türkiye Genelinde Yabancıların Taşınmaz Mal Edindikleri İllere/ Taşınmaz Mal Miktarlarına/Yabancıların Vatandaşlıklarına Göre Taşınmaz Mal Oranlarının Dağılımına İlişkin Grafikler	553

§ TÜRKİYE'DE YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI

I. Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu	562
II. Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Uygulama Yönetmeliği.....	566

§ YABANCILARIN ÇALIŞMA HAKLARI

- I. Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun 570
- II. Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği.....579
- III. Türk Soylu Yabancıların Türkiye’de Meslek ve Sanatlarını Serbestçe Yapabilmelerine, Kamu, Özel Kuruluş veya İşyerlerinde Çalıştırılabilmelerine İlişkin Kanun.....606
- IV. Türk Soylu Yabancıların Türkiye’de Meslek ve Sanatlarını Serbestçe Yapabilmelerine, Kamu veya Özel Kurum, Kuruluş veya İşyerlerinde Çalıştırılabilmelerine Dair Kanunun Uygulanması Hakkındaki Yönetmelik.....608
- V. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında: Doğrudan Yabancı Yatırımlarda Yabancı Uyruklu Personel İstihdamı Hakkında Yönetmelik 614